

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare.
Târgul Inului Nr. 30, etajul I.
Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile neîncercate nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.
INSERATE
Se primesc la Administrațiunea în Brașov și la armăturile
BIBLIOTECA de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Nuz. Augenföld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppel, Nachf. Anton Oppel.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

Nr. 273. Brașov, Luni-Marti 11 (24) Decembrie. 1901.

Terorismul maghiar și Slovaci.

Printre scirile judiciare publicate de foile din Peșta, ce ne-au sosit azi, găsim și o notiță relativă la imosul proces politic intentat celor vre-o două-zeci de naționaliști slovaci fiind-că ar fi „preamărit“ pe redactorul șiarului „Narodnie Noviny“, care fusese condamnat pentru delictul agitațiunii. Frunțașii slovaci întâmpinaseră adevărat pe acest luptător, când s'a reîntors dela proces, în mod călduros și simpatice, la gară.

Procese de soiul acesta s'au fost tentat de repeți-ori în anii de mai înainte și Românilor și scim că în urma lor au fost pedepsite chiar și unele române. În procesul amintit mai sus, în care asemenea tură imPLICATE și câte-va dame slovace, sentința a fost aspră și pedepsele au fost încă și mai mult înăsprite în instanțele superioare. Condamnații simțindu-se nedreptățiți au cerut ca procesul să se reînoviească, producând în unele altele ca motiv, că fișolgăbirul comandantului de gendarmii, cari au fost depus în contră-le, au mărturisit fals. Și acest recurs de noviarie (inoire) a fost respins de toate instanțele, ér semnătorul recursului a ales c'un proces de calumniare a autorității, intentat în contră-i de către ministerul de honvedii, pe cunent că a insultat onorea amintitului comandant de gendarmii.

De ce relevăm noi aici cazul acesta? Fiind-că caracterizează în mod atât de bător la ochi terorismul similos, ce se exercită de către Unirii dela putere asupra Slovacilor în deosebi asupra naționaliștilor în sinul lor.

Sistemul acesta de terorizare se practică față cu Slovacii deja de câțiva ani, de când într'o bună dinămetă au fost închise și suprimate gimnasiile slovace, fără ca până-azi să fie vre-unul din ele restabilit. Până și abatele Molnar din partida populară a ilustrat în cameră efec-

tele triste ale amintitului sistem, ér casul despre care vorbim e cea mai recentă dovadă, că terorismul n'a încetat nici în era lui Szell.

Versiunea cea mai nouă, ce-o vedem publicată în „Budapesti Hir.“ asupra motivelor atitudinii apröpe peste măsură rezervate a celor patru deputați noi slovaci, cu ocaziunea dezbaterii adresei în cameră, este și ea numai o confirmare a faptului, că cel mai crunt terorism se exercită și azi față cu naționaliștii slovaci.

Se dice adevărat într'o corespondență, pe care numita fôia maghiară pretinde a-o fi primit dela Turoș-St.-Marton, că deputații slovaci, de aceea s'au ținut așa de rezervati în decursul dezbaterii adresei, fiind-că n'au voit să lucreze după-cum le-ar fi plăcut șovinistilor unguři, cari abia au așteptat să li-se dea ocaziunea de-a pute năvăli cu furiă asupra Slovacilor. Șovinistii înșiși au fost aceia, cari în acest scop lățiseră scirea, că deputații slovaci au de gând a presenta un proiect de adresă deosebit.

„Șovinistii unguři au voit să-i provoace, dér ei Slovacii, n'au reagent și nu-o vor face nici în viitor“.

„Acesta este mărturisirea pe față a situațiunii imposibile, în care se află cei câți-va reprezentanți slovaci, cari au avut curagiul a nu se alătura la ceata mamelucilor guvernului, ci a forma un grup deosebit; situațiune ce sémănă ca ou cu ou cu situația cea mai nouă a deputaților sași, cari stau „înafară de partidele maghiare“.

Cheia, ce deslégă inoelile și esplică aparițiunile și faptele neînțelese în raporturile naționaliștilor cu guvernul este așadéră — terorismul. Deputații slovaci au colindat pe la Coloman Szell, care i-a admoniat să nu facă cumva cauză comună cu „panslaviștii“, dér nu li-a promis și pus în vedere nimic.

Décă în fața terorismului celor dela putere, naționaliștii slovaci, ne-

avënd nici un razim, se pörtă atât de rezervat în dietă, nu e nimic surprinđător. Ar fi însă foarte surprinđător, când s'ar afla ómeni, cari se credă, că printr'o atitudine ca acesta, Slovacii din dietă ar puté aduce vr'un serviciu poporului lor. Nu cu modul acesta se pot valida drepturile naționalităților.

De aceea bine fac Slovacii, decă până una alta se străduiesc fără multă gălăgiă a-și aduna forțele naționaliste, ca să le aibă unite și concentrate pentru toate casurile.

Congresul pentru autonomia catolică se va întruni în 9 Ianuarie 1902. „Pester Lloyd“ avertiséză deja de pe acum pe membrii congresului, ca operatul comisiunii de 27 să-l aducă în „armonie“ cu punctul de vedere al ministrului de culte Wlassios. „P. Ll.“ relevéză împrejurea, că decă catolicii vor ține morțiș la pretensiunile lor în ce privesc conferirea beneficiilor înalte și administrarea fondurilor, vor provoca prin acesta nouă vifore politice bisericesci. Observarea lui „P. Ll.“ vré să fie un fel de ultimatum.

Situațiia în Austria.

Camera seniorilor a primit în ședința de Vineri proiectul de lege prin care se acordă guvernului trei două-spre-șecimii provisorii. În cursul discuțiunii ministrului-președinte Koerber a exprimat firma hotărîre a guvernului de a nu părăsi calea constituțională în acțiunea sa, chiar decă situațiunea ar deveni foarte dificilă. Oratorul a exprimat tot-odată speranța, că reamintirea faptului, că turburările din ultimii ani împinseseră statul spre prăpastia, va da fie-căruia de gândit și-i va face ca toți împreună să se îndrumeze spre o muncă continuă, spre binele general. (Vii aplause). — Conte de Schönborn face elogiul meritelor și al patriotismului de care primul ministru a dat probe pentru restabilirea activității parlamentare. — Prințul Auersperg este încredințat, că un regim absolutist, fie măcar trecător, ar aduce o știrbire prestigiului cre-

ditului și vieții economice din Austria. Crede, că guvernul va reuși să păstreze regimul constituțional.

Conferențe ceho-germane.

Despre apropiatele conferențe de înțelegere ceho-germane li-se comunică din Praga foilor cehice următoarele:

După scirile diferite, în aceste conferențe se va discuta asupra reintroducerii limbii oficiale interne cehice. Ca compensațiune pentru Germanii, se mai dice, că se va discuta și asupra delimitării naționale a cercurilor în Boemia — unul din postulatele Germanilor.

Décă în adevăr conferențele vor trata asupra acestor chestiuni, e temere fundată, că nu vor avé nici un rezultat pozitiv, de-ore-ce — cum asigură foile Cehilor tineri — reprezentanții poporului cehic au declarat repetit și pe față, că reintroducerea limbii interne oficiale cehice nu pôte fi obiectul unor tractări și că nu pôte forma un obiect de compensațiunii; de altă parte Cehii nu se vor învoi nici-odată de a-se delimita cercurile judecătorești după naționalitate. Décă Germanii ar pretinde, în schimbul limbii oficiale cehice, recunoscerea teritorului de limbă german, atunci nu se pôte aștepta, ca conferențele ceho-germane din Ianuarie viitor să aibă vr'un succes.

Conferența d-lui Hașdeu.

Vineri s'era și-a ținut d-l Hașdeu la Ateneul Român conferența sa anunțată sub titlul „Papa dela Neva“. Până vom avé întreg textul conferenței, dăm loc următorului resumat publicat de „Cronica“:

Aséra la Ateneu, a fost o sêrbătoare intelectuală. Durere însă: nu mulți au venit să guste plăcerea, marea plăcere de a asculta pe frunțașul nostru academician. D. Hașdeu a vorbit în folosul societății „Tinerimea Română“ și contra Rușilor.

Înainte însă de a vorbi despre propaganda Rușilor, a adus un primos de admirație memoriei lui V. A. Urechii.

Conferențiarul și-a petrecut 40 de ani împreună cu Urechii. N'a putut să asiste la înmormântare și regretă cu durere, ér lacrima cea caldă, ce trebuia s'o verse atunci, s'a cristalisat și a devenit trairică. Din vremea trecută împreună, apröpe 30 ani au fost necontent în luptă, în discu-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Cafeneaua din Surate.

De Leo Tolstoi.

(Fine.)

„Domnilor“, dîse el, „mi-se pare, că uite de toate egoismul este acela, care opune unei bune înțelegeri în chestiuni credință. Décă a-ți vré să vă dați osâdă a mă asculta până la sfîrșit, am vr-o dovedesc aceasta cu un exemplu.“

„Eu am venit la Surate din China cu vapor englezesc, care făcea ocolul păntului. În călătoria noastră ne opriram la uestele orientale ale insulei Sumatra, ca să primenim rezerva de apă. Am acosașă pe la amiazi și ne-am aședat în bra unor „cocos“i, nu departe de un sat, mit de indigeni. Noi eram mulți și din vite țeri.“

„Cum ședeam așa, étă că se apropie orb.“

„Acest om orbise, cum aflarăm mai urmă, fiind-că se uitase timp îndelun-

gat și neclintit la sôre, cu scop de a scruta, ce este sôrele. El voia să afle acest lucru, pontru a aduce sôrele în stăpânire sa.“

„Mult s'a nęcăjit el cu acesta, și a utilizat toate științele, ca să-și ajungă scopul. El avea de gând să capteze câte-va rațe într'o butelie și apoi să le închidă acolo.“

„Mult timp s'a chinuit așa privind mereu la sôre, și nu putu obține nici un rezultat. Un singur lucru a aflat însă, anume, că de privirea îndelungată la lumina strălucitoare, începură să-l döră ochii și pe urmă orbi.“

„Atunci dîse către sine însuși:
„Lumina sôrelei nu-i fluid, căci decă ar fi fluid, atunci s'ar puté turna dintr'un vas în altul și vântul ar mișca-o cum mișcă apa. Dér nici foc nu este, căci decă ar fi foc, atunci apa ar stînge-o. Lumina însă nu este nici spirit, fiind-că se pôte vedé, nici corp, fiind că nu o putem mișca. Și de-ore-ce lumina sôrelei nu-i nici fluid, nici apă, nici spirit, nici corp, atunci lumina sôrelei — este nimica!“

„Așa deduse el și fiind-că neclintit privia la sôre și mereu se gândia la el, își perdü odată cu vederile și mintea.“

„Când însă orbi cu desăvirșire, atunci se convinse pe deplin, că nu este sôre.“

„Acest om orb veni cu sclavul său la noi. Sclavul aședă pe stăpânul său în umbra unui arbore de „cocos“, luă de jos o nucă de „cocos“ și începü să facă din ea o laternă. Din fibrele de „cocos“ făcu o feștilă, stôrse oleiul din sîmburl în cõjă și miuiă feștila în el.“

„În timpul, cât sclavul era ocupat cu fabricarea laternei, orbul dîse suspinând către:
„Ei, sclavule, nu ți-am spus eu adevărul, că nu este sôre? Vedü, cât este de întunec. Și ómenii susțin, că sôrele... Da, ce este însă sôrele?“

„Nu știu, ce este sôrele, dîse sclavul. Nici nu mă privesc această, lumina însă o cunosc. Étă, eu mi-am fabricat aici o laternă, care îmi va lumina și voiü puté să-ți fac și fie un serviciu, căci voiü puté găsi totul în coliba.“

„Și sclavul luă cõjă în mână.
„Acésta — dîse el, — este sôrele meu?“

„Lângă el ședea un olog cu cârjile sale. El auđi vorba orbului și rîdea.“

„Mi-se pare, că tu ești orb din născare, se adresă către cel orb, de-ore-ce nu știi, ce este sôrele. Eu îți voiü spune: Sôrele este un glob de foc, care iese în fie-care ți din mare și dispore în munții insulei noastre; această o vedem cu toții și ai vedé-o și tu, decă n'ai fi orb.“

„Uu pescar, care era de față, ascultă conversația și dîse către olog:
„Nici tu nu parî a fi mers mai departe, decât până la marginea insulei noastre. Décă n'ai fi olog și ai puté călători pe mare, departe, ai puté sci, că sôrele nu se ascunde în munții insulei noastre. Sôrele iese din mare și se ascunde érași în mare. Acesta este adevărul, despre care m'am convins țiilnic cu ochii mei.“

„Acésta o auđi un Indian.“

„Mă mir, dîse el, cum un om înțelept pôte să afirme asemenea stupidități. Cum este cu puțință, ca un glob de foc să se

**„Călinarul Plugarului“
pe anul comun 1902.**

A apărut și se poate procura dela *Tipografia A. Mureșianu* (Brașov) „Călinarul Plugarului“ pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călinar, care se estinde pe 9 côle de tipar format 8° mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sărbătorile și alte zile schimbătoare; calculul sărbătorilor mai mari; Porturile etc. Urmază *partea strict calendaristică*: cele 12 luni ale anului cu sfaturi pentru plugari și semnele de timp după calendarul de 100 de ani.

Urmază Genealogia domnitorilor; Taxele telegramelor și postelor; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrelor; Tîrgurile din Ardeal, Bănat și Țera ungherească în ordine alfabetică și apoi după lună și zi; Tîrgurile din Bucovina; Măsurile metrice etc.

In *partea literară* se găsesc bucăți alese de cetit: „Cetatea dela Fântănele“; (Moșul: Teofil Frâncu); „O scrisoare dela Muselim Selo“ (poesie de G. Coșbuc); „Frumoșa Irina“ (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară“ (poesie de Z. Bărsan-Veturio); „Grăuntele de grâu“ (de contele Lew Tolstoi); „Bătrânul clopotar“ (Idilă de primăvară, de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia“ (Proverbe de Marion); „Două hiene“ (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovreului“ (anecdotă, de Cărăbuș).

Partea economică: „O ramură de producțiune și avuția națională“; „Faceți pânză în casă“ (ambele de Dr. G. Maior); „Economia“: „Iernatul vitelor“. — Urmază diferite povește; lectură distractivă, glume etc.

Călinarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (in partea literară.)

Un exemplar „Călinarul Plugarului“ costă 25 cr. (50 bani), plus 5 bani porto postal. *Vîndătorilor se dă rabat cuvent.*

Nr. Mag. 18091—1901.

PUBLICAȚIUNE

reforitoare la vînderea realităților orașului dela scâlțile din Zizin.

In scopul vînderii realităților orașului Brașov, aflătoare in scalda Zizin, îndepărtare de Brașov 17 kilometri se va ține **Vineri în 28 Februarie 1902** licitație verbală împreunată cu oferte in scris.

Locul licitațiunei va fi localul oficiului economic orașanesc din Brașov.

In vîndare se pun așa numita „Curie“ (casa domnescă), Hotelul „Concordia“, scalda de valuri, scalda de vană, promenada cu parcurile ei și cu sala de așteptare, sala de promenadă, pavilionul de musică, butică de zaharicale, isvórele minerale cu numirea: fântăna „Ferdinand“, fântăna „Ludwig“, scalda isvoritoare „Lobogó“ dinpreună cu isvorul numit „Francisc“, sala de așteptare de lângă el dinpreună cu teritoriul ce-i aparține; mai departe: parcul Schwarzenberg, complexul de pădure „Săcădatu“ și „Lobogó“, livadia Lobogó, 3 grădini și livețile parcelate; toate aceste se pun in licitație cu *prețul de strigare de 27,284 de Coróne.*

Ofertele scripturistice sunt a se așterne cel mult pînă în **27 februarie 1902 la 12 ore din zi**, adecă pînă in ziua premergătoare a pertractării de oferte la oficiul economic orașanesc; ofertele intrate mai tîrziu nu se vor lua in considerare.

Condițiunile de contract sunt espuse și se pot lua in vedere și decopia de toți amatorii, in oficiul economic orașanesc, pînă la ziua pertractării ofertelor, in orele din nainte de amîdi dela 8—12, și la cerere se vor și trimite amatorilor de cumpărare prin oficiul economic orașanesc.

Brașov, in 30 Nov. 1901.

1—3,354

Magistratul orașanesc.

Cursul burselor din Viena.

Din 21 Decembrie n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.60
Renta de coróne ung. 4%	94.25
Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%	121.50
Impr. căil. fer. ung. in argint. 4 1/2%	100.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost l. emis.	119.—
Bonuri rurale ungare 4%	92.85
Bonuri rurale croate-slavone	93.50
Impr. ung. cu premii	177 —
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	148.—
Renta de argint austr.	99.—
Renta de hârtie austr.	98.95
Renta de aur austr.	118.65
Losuri din 1860.	141.65
Acții de-ale Băncei austro-ungară.	15.90
Acții de-ale Băncei ung. de credit	664.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	650.50
Napoleonordr.	19.04

Cursul pieței Brașov.

Din 22 Decembrie n. 1901.

Banota rom. Cump.	18.92	Vînd.	18.96
Argint român. Cump.	18.30	Vînd.	18.34
Napoleonordr. Cump.	19.—	Vînd.	19.06

Mărci imperiale germane	117.22 1/2
London vista	239.20
Paris vista	93.05
Rente de coróne austr. 4%	95.95
Note italiene	93.65

Publicațiune.

Imobilele aparținătoare moștenirii după Dr. Ferdinand Otrobán, se sunt specificate mai jos in mod amănunțit, se vor vinde in zilele de 30 și 31 Decembrie st. n. in cancelaria notarului public reg. Karl Schnell (Brașov, Strada Vămii Nr. 17—15) prin licitațiune publică, ce se va ține acolo de bunăvoie, începînd dela orele 9 dimineța.

Condițiunile amănunțite de licitare se pot vedé și ceti in cancelaria notarului reg. Karl Schnell. Imobilele nu se vor vinde sub prețul evaluării ficsat.

- Casă de pîtră indusă in cartea funduară din Brașov Nr. 2660, A + 5372 n-rii top. și situată in Brașov Strada Spitalului nr. 32 (nou) 430 (vechiu) 13,000 Coróne.
- Casă de pîtră și grădină indusă in cartea funduară din Brașov Nr. 2660 A + 6193, 6194/1, n-ri top. și situată in suburbial Blumëna, str. măestriilor, nr. 19 (nou), 33 (vechiu) 18,000
- Casa de pîtră indusă in cartea funduară din Brașov Nr. 2660 A + 5498/1 și 5498/2, n-ri top., situată in str. Sftului Ioan Nr. 17 (nou), 638 (vechiu) 40,000
- Casa de lemn indusă in cartea funduară din Brașov nr. 2660 A + 3348, 3349 n-ri top., situată in suburbial Scheiü, podul Crețului, Nr. 107 (nou), 676 (vechiu) 2000
- Casa indusă in cartea funduară din Brașov, nr. 2660 A + 202 și 203 n-ri top., situată in suburbial Brașovul-vechiu, Strada Țintașilor Nr. 33 (nou), 106 (vechiu) 600
- Villa din Predeal, cu tot mobilierul din ea și cu aranjamentul indusă in cartea funduară din Brașov nr. 10,961 A + 25,404/12 nr. top., situată imediat la graniță 16,000
- Casa cu șese apartamente de locuit, cu o mare grădină de pôme, odăile folosite pentru locuință de vară, dinpreună cu mobilierul, indusă in cartea funduară din Bacifalu (Săcele) nr. 598 A + 1659/1, 1659/2, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665 nr. top., situată in acea comună nr. casei 446 20 000
- Casa cu patru locuințe și grădină, indusă in cartea funduară din Bacifalu nr. 598 A + 1358, 1359/2, 1360/2, 1361/2, 1362/2, 1363/2, 1364/2, 1611 n-ri top, nr. casei 445 10,000
- Așa numita „Villa Zona“ din Elepatak cu întreg aranjamentul, cu mobilele din ea, cu partea de drept la băi, la apa minerală indusă in cartea funduară din Elepatak nr. 3118 A + 1535, 1546/1, 1546/2, 1546/3, 1547, 2744 nr. top., cu măieriste 14,000

Ca vadiu sunt a se depune 10 procente din prețul strigării in bagata seu in hârtii de valóre, cari sunt admise pentru cautiuni.

Hotelul Baross din Brașov (strada Porții Nr. 16) și „Prima fabrică de petroleu“, precum și posesiunile dela Füle și Bardosy ce se țin de moștenire, se vor licita in **15 Februarie 1902** pe basa unei publicațiuni deosebite.

Brașov, 6 Decembrie 1901.

Moștenitorii răposatului

Dr. Ferdinand Otrobán.

6—8

La turist.

FRAȚII ZEIDNER

La turist.

Șirul florilor nr. 12.

Recomandă on. mușterii din oraș și dela țără

Marele Magazin

aranjat din nou într'un local mai spațios, cu mărfuri de galanterie, mare asortiment de obiecte de artă in argintoxyd și bronce, Vase de Maiolică artistice, Urcióre, Socluri de palmiere, farfurii decorative, Ciasornice stative etc. etc.

Mare asortiment de articole pentru turist, **requisite de vînat.** Uten-silii de călătorie, obiecte din argint china veritabil, articole de modă pentru bărbați, Parfumerie fină, eventualii de pene de struț și eventualii de bal.

Pentru apropiatele **Serbători de Crăciun** recomandăm, ca potrivit pentru cadouri Albumuri cu fotografii, și cărți postale ilustrate, Necessoires pentru dame și Casete pentru mînuși.

Mare asortiment in rame de fotografii felurite, **requisite de fumat, bastóne fine cu mîner de argint dela 7—40 coróne, bastóne de călărit și biciusci.** — Atragem atențiunea asupra depositului de

JUCARIÎ DE COPIÎ

care cuprinde: **papuși** de toate prețurile, **călușei, jucării cu mecanică** și diferite obiecte ce cad in genre acesta.

Mai amintim și articole hazlii și obiecte de tombolă, cu prețuri diferite.

Podóbe pentru pomul de Crăciun și luminări.

Numai mărfuri solide. — Prețuri reele culante.

De o cercetare număróse se rógă

CEI DE SUS.

